

Številka: 018-091/2023-8

Datum: 11. 9. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s spremembami; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Sama Črveka, kot predsednika senata ter Andraža Žvana in dr. Mateje Škabar, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Ureditev območja KS Sava 2. faza - 2. etapa*«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja TELEG-M d.o.o., telekomunikacijske storitve Ljubljana, Cesta v Pečale 36, Ljubljana - Črnuče, ki ga po pooblastilu zastopa Godec Černeka Nemeč odvetniška družba, o.p., d.o.o., Železna cesta 14, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Jesenice, Cesta železarjev 6, Jesenice (v nadaljevanju: naročnik), dne 11. 9. 2023

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi in se razveljavi odločitev naročnika, kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji naročila*« z dne 12. 7. 2023.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške postopka pravnega varstva v višini 28.688,59 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa, v primeru zamude skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o naročilu, ki ga oddaja po postopku naročila male vrednosti, na Portalu javnih naročil objavil dne 25. 5. 2023, pod številko objave JN003175/2023-W01, s popravkom.

Dne 12. 7. 2023 je naročnik na Portalu javnih naročil objavil dokument »*Odločitev o oddaji naročila*« z dne 12. 7. 2023, s katerim je javno naročilo oddal ponudniku LAVACO podjetje za gradbeništvo in trgovino d.o.o., Cesta Andreja Bitenca 68, Ljubljana (v nadaljevanju: izbrani ponudnik), ki je oddal najugodnejšo dopustno ponudbo. V odločitvi je naročnik (med drugim) navedel, da je v postopku pregleda ponudbe izbranega ponudnika ugotovil, da le-ta ni predložil vseh zahtevanih obrazcev in da jih je pravočasno predložil na njegov poziv.

Zoper odločitev o oddaji naročila je vlagatelj vložil zahtevek za revizijo z dne 19. 7. 2023, v katerem predlaga, da se zahtevku za revizijo ugotovi in izpodbijana odločitev razveljavi; zahteva tudi povrnitev stroškov postopka pravnega varstva.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da izpodbijana odločitev ni zakonita. Zatrjuje, da naročnik ni ravnal skladno s petim oz. šestim odstavkom 89. člena ZJN-3, ko je izbranega ponudnika pozval na dopolnitev ponudbe s predložitvijo manjkajočega

- obrazca Cenika materiala, plač, storitev gradbene mehanizacije in prevozi kamionov (v nadaljevanju: obrazec G/2), saj a) cene iz tega cenika predstavljajo cene na enoto in b) ker obstoja predloženega cenika pred potekom roka, določenega za predložitev ponudb ni mogoče preveriti;
- obrazca Vzorec bančne garancije/kavcijskega zavarovanja za dobro izvedbo (v nadaljevanju: obrazec H/2) in obrazca Obrazec zavarovanje za odpravo napak v garancijskem roku po EPGP-758 (v nadaljevanju: obrazec H/3), saj obstoja volje ponudnika, da sprejema tak način finančnega zavarovanja pred potekom roka, določenega za predložitev ponudb, ni mogoče preveriti.

Izbrani ponudnik se je z vlogo z dne 25. 7. 2023 izjasnil o revizijskih navedbah vlagatelja in jim nasprotuje.

Naročnik je s sklepom z dne 31. 7. 2023 zahtevek za revizijo zavrnil, posledično pa je zavrnil tudi vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo). V sklepu pojasnjuje dosednji tek postopka oddaje predmetnega javnega naročila in navedbe vlagatelja zavrača kot neutemeljene.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 31. 7. 2023 in dne 23. 8. 2023 odstopil dokumentacijo iz postopka oddaje javnega naročila.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 2. 8. 2023 opredelil do navedb naročnika iz odločitve o zahtevku za revizijo. Vztraja pri svojih navedbah iz zahtevka za revizijo in se dodatno opredeljuje do naročnikovih navedb.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Vlagatelj naročniku najprej očita, da je v nasprotju z določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, petim in šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 in temeljnimi načeli javnega naročanja dopustil, da je izbrani ponudnik po poteku roka za oddajo ponudb dopolnjeval svojo ponudbo z obrazcem G/2 in da ni ravnal pravilno, ko je ponudbo izbranega ponudnika ocenil za dopustno.

Vlagatelj uvodoma povzema zahteve naročnika iz dokumenta *Razpisna dokumentacija* in zatrjuje, da je bil obrazec G/2, skupaj s ceniki, ki so jih morali ponudniki pripraviti sami, sestavni del ponudbenega predračuna in obvezna sestavina ponudbe. Zatrjuje, da je bila zahteva naročnika po predložitvi navedenih obrazcev v ponudbi jasna in bi jo pri presoji dopustnosti ponudbe izbranega ponudnika naročnik moral upoštevati (s tem v zvezi izpostavlja več odločitev Državne revizijske komisije in sodb Sodišča EU).

Vlagatelj dalje zatrjuje, da cene iz zahtevanih cenikov predstavljajo cene na enoto, ki se nanašajo na predmet javnega naročila, zaradi česar gre za tehnične specifikacije predmeta javnega naročila. Izpostavlja, da se bo za določanje oz. oblikovanje cen izvedbe dodatnih in nepredvidenih del uporabljal cenik del in cenik materiala, dela, storitev gradbene mehanizacije in prevozov s

kamionom, ki je priloga ponudbe (obrazec G/2), zaradi česar cene iz teh cenikov predstavljajo cene na enoto, ki jih skladno s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 ni dopustno dopolnjevati (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-166/2018). Vlagatelj ob sklicevanju na določbo 653. člena Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 - UPB s sprem.) še dodaja, da ni mogoče trditi, da nepredvidena dela niso predmet javnega naročila.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da je, skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3, poprava oz. dopolnitev podatkov iz ponudbe v omejenem obsegu in pod pogojem, da gre za takšne elemente oz. podatke, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, je mogoče objektivno preveriti. Ker določitev cen v cenikih predstavlja izjavo poslovne volje ponudnika, ki v prvotni ponudbi ni bila ustrezno zapisana, vlagatelj zatrjuje, da ni mogoče objektivno preveriti, ali je le-ta obstajala že pred iztekom roka za predložitev ponudb (s tem v zvezi izpostavlja več odločitev Državne revizijske komisije).

Izbrani ponudnik navaja, da je bila njegova ponudba sicer res formalno pomanjkljiva, a da jo je bilo v spornih delih skladno z ZJN-3 dopustno dopolnjevati.

Pojasnjuje, da je obstoj izjave njegove poslovne volje glede cen iz cenikov pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb mogoče objektivno preveriti, saj so ceniki, predloženi na poziv naročnika, veljavni od 1. 1. 2023 in se kot taki uporabljajo še danes. Pojasnjuje tudi, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno določil, da so ceniki namenjeni za posamezna dela, ki niso predmet tega naročila (dela, ki se bodo morda nekoč izvedla) in da se bodo ti ceniki smiselno uporabljali pri določanju cen in sestavljanju predračunov za ta dela. Navaja, da je vrednost postavke nepredvidenih del v predračunu določena na podlagi cen na enoto iz tega predračuna, ne glede na vrednosti po cenikih. Nepredvidena dela kot dejanska dela s ceno na enoto v fazi oddaje ponudbe niso znana oz. določena in kot taka niso del ponudbenega predračuna. Cene v cenikih niso del ponudbenega predračuna in niso cene na enoto v smislu šestega odstavka 89. člena ZJN-3. V fazi do odločitve naročnika o izbiri ponudnika bi ti ceniki lahko služili zgolj analizi cen, ki je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni zahteval oz. predvidel. Izbrani ponudnik še poudarja, da ceniki v nobenem smislu ne bi spreminjali ponujenih cen na enoto, cene posameznih postavk ali skupne vrednosti ponudbe in posledično nikakor ne bi mogli vplivati na odločitev naročnika. Ker so ceniki zgolj pripomoček pri sestavljanju morebitnih predračunov nepredvidenih del, jih ni mogoče šteti za tehnično specifikacijo.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo navaja, da je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval, da mora ponudnik v končni ponudbeni ceni zajeti različne vrste stroškov in da se za nepredvidena dela upoštevajo tudi cene na enoto posameznih postavk osnovne ponudbe. Določil je tudi, da se vsa dodatna dela priznavajo ob predložitvi analiz, iz katerih je razvidno, da se upoštevajo kalkulacijske osnove iz osnovne ponudbe. Ker izbrani ponudnik z dopolnitvijo obrazca G/2 (ceniki) ni spremenil ponudbene cene, za neutemeljeno označuje sklicevanje vlagatelja na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-166/2018. Za eventualna nepredvidena dela bo izbrani izvajalec moral izkazovati upravičenost cene na podlagi cen na enoto posameznih podobnih postavk osnovne ponudbe, izkazanih s kalkulacijskimi osnovami teh postavk, predloženim cenikom in upoštevanjem z razpisno dokumentacijo vključenih stroškov. Naročnik še izpostavlja, da nepredvidena dela niso del ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije, pač pa so v ponudbi namenjena zagotovitvi potrebnih sredstev za eventualna več dela, nepredvidena in spremenjena dela.

Naročnik dalje navaja, da zahtevana naknadna predložitev obrazca G/2 (cenika) pomeni zgolj njegovo naknadno preveritev objektivnega obstoja poslovne volje izbranega ponudnika pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb v skladu z določbo petega odstavka 89. člena ZJN-3. S strani izbranega ponudnika naknadno predloženi ceniki so datirani na veljavnost od

1. 1. 2023 dalje, kar je pred rokom za oddajo ponudbe. Ti ceniki ne spreminjajo nobene ponudbene cene na enoto iz ponudbenega predračuna (obrazec G/1) in ne vplivajo na predpisana merila za izbor ponudb. Zahtevana ni bila niti predložitev analize cen za posamezno ponudbeno postavko na podlagi cenikov iz obrazca G/2.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika izpostavlja objektivno nepreverljivost izjave volje na dan poteka roka za oddajo ponudb in poudarja, da cene iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov predstavljajo del cene na enoto dodatnih del.

Vlagateljeve revizijske navedbe je potrebno presojati z vidika 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, skladno s katero je dopustna ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika.

Skladno s prvim odstavkom 89. ZJN-3 sme naročnik javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. V skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena tega zakona in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Naročnik mora preverjanje in ocenjevanje prejetih ponudb izvesti upoštevaje zahteve, ki jih je določil v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (prim. npr. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-166/2018, 018-152/2019, 018-076/2020 in sodbe Sodišča EU v zadevah št. C-496/99, C-336/12, C-42/13). Ta stroga obveznost je del načela enake obravnave ponudnikov in iz njega izhajajoče obveznosti po preglednosti, ki ju morajo naročniki spoštovati pri izvajanju postopkov oddaje javnih naročil (6. in 7. člen ZJN-3).

V podpoglavju *Sestavni deli ponudbene dokumentacije (pogoji za udeležbo)* poglavja B. *Navodila ponudnikom za izdelavo ponudb* v dokumentu *Razpisna dokumentacija* je naročnik določil:

»Ponudba se bo štela za pravilno, če bo ponudnik predložil

[...]

3.11. Izpolnjen Obrazec predračuna (G. del razpisne dokumentacije)

- Ponudbeni predračun Excelova datoteka Priloga št. G/1
- Cenik materiala, plač, storitev gradbene mehanizacije in prevozi kamionov Priloga št. 2

[...].«

V točki 1.4. *Ponudbena cena in plačilni pogoji* istega poglavja (v nadaljevanju: točka 1.4.) je naročnik določil:

»[...]

Ponudbeni predračun mora vsebovati tudi cenik osnov za režijski obračun eventualno naročenih nepredvidenih ali poznejših del, izpolnjen na priloženem obrazcu razpisne dokumentacije.

[...].«

V poglavju G. Navodila za izpolnitev obrazcev ponudbenega predračuna v dokumentu *Razpisna dokumentacija* je naročnik določil:

»[...]

Za posamezna dela, ki niso predmet tega naročila, je potrebno pripraviti cenik strojnih storitev, cenik prevoznih storitev, cenik materialov in cenik režijskih ur PRILOGA št. G/2 - Cenik materiala, plač, storitev gradbene mehanizacije in prevozi kamionov. Ti ceniki se bodo smiselno uporabljali pri določanju cen za ta nepredvidena dela in se upoštevajo pri sestavljanju teh predračunov.

Ponudnik v sistemu e-JN naloži obrazec PRILOGA št. G/2 - Cenik materiala, plač, storitev gradbene mehanizacije in prevozi kamionov, za katerega daje ponudbo, v razdelek »Druge priloge«, pdf. datoteki.

[...].«

V obrazcu G/2 je naročnik navedel tudi:

»Vsa dodatno naročena dela, ki niso zajeta v enotnih cenah predračuna, se bodo pri izvedbi javnega naročila zaračunavala po naslednjem ceniku:

[...].«

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, kar med strankama ni sporno, da iz izpostavljenih delov dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in nedvoumno izhaja naročnikova zahteva, da ponudniki v ponudbi predložijo izpolnjen obrazec G/2 ter pripadajoče cenike materiala, storitev gradbene mehanizacije in prevozov s kamionom in da izbrani ponudnik, kljub izrecni jasni zahtevi naročnika, v ponudbi obrazca G/2 in pripadajočih cenikov ni predložil.

Dalje Državna revizijska komisija ugotavlja, kar med strankama tudi ni sporno, da je naročnik izbranega ponudnika, v sled ugotovitve, da zahtevanega obrazca G/2 in pripadajočih cenikov v ponudbi ni predložil, pozval, naj svojo ponudbo s predložitvijo manjkajočih obrazcev dopolni in da je slednji to tudi storil. Ali je naročnik ravnal pravilno, ko je izbranemu ponudniku omogočil dopolnitev ponudbe s predložitvijo obrazca G/2 in pripadajočih cenikov ter njegovo ponudbo označil za dopustno, je Državna revizijska komisija presojala v nadaljevanju.

Naročnik lahko, skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 zahteva, v kolikor so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti ponudniki, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da ponudniki v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Skladno z isto določbo ZJN-3 lahko naročnik od ponudnika zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam ter da se lahko predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, mogoče objektivno preveriti. Če ponudnik ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne in nebistvene napake lahko naročnik spregleda.

Skladno s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati (med drugim) svoje cene brez DDV na enoto (razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba).

Za rešitev spornega vprašanja v obravnavani zadevi je bistvena narava obrazca G/2 in pripadajočih cenikov oz. natančneje, narava podatkov, ki jih je izbrani ponudnik po poteku roka za oddajo ponudb dopolnjeval.

Kot zgoraj že navedeno, je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil, da mora ponudbeni predračun vsebovati tudi cenik osnov za režijski obračun eventualno naročenih nepredvidenih ali poznejših del, izpolnjen na priloženem obrazcu razpisne dokumentacije (točka 1.4. v dokumentu *Razpisna dokumentacija*), pa tudi, da ponudbeni predračun (obrazec G/1) in cenik materiala, plač, storitev gradbene mehanizacije in prevozov s kamioni (obrazec G/2) predstavljata obvezni sestavni del ponudbe.

V obrazcu G/1, ponudbenem predračunu, ki predstavlja popis del z rekapitulacijo, so morali ponudniki za vse postavke v popisu del vpisati cene na enoto, po katerih se bodo obračunavala posamezna dela, ki so v tem obrazcu opredeljena. Katere stroške so morali ponudniki upoštevati pri določanju teh cen je naročnik opredelil v dokumentu *Razpisna dokumentacija* in o tem med strankama ni spora.

V obrazcu G/2 s pripadajočimi ceniki so morali ponudniki predstaviti a) kalkulativne plače s faktorjem oz. ceno režijskih urnih postavk v €/uro za različne (s strani naročnika vnaprej predvidene) profile delavcev in b) cene materiala, storitev gradbene mehanizacije ter prevozov s kamionov. Kot izhaja iz (predhodno izpostavljenih delov) dokumenta *Razpisna dokumentacija* gre za cenike oz. cene, ki se bodo smiselno uporabljale za določanje cen tistih dodatno naročenih del, ki niso zajeta v enotnih cenah predračuna.

V konkretnem primeru je naročnik naroča, poleg izvedbe del iz popisa del, tudi izvedbo del, ki v enotnih cenah predračuna niso zajeta, v kolikor bodo le-ta potrebna in ob izpolnjevanju za to določenih pogojev iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Nepredvidena dela (ki presegajo v ponudbenem predračunu že opredeljene postavke) ter morebitna dodatna dela po posameznih (vsebinsko opredeljenih) postavkah in po količini v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila vnaprej res niso določena (kot izpostavlja izbrani ponudnik), saj to že zaradi same narave teh del ni mogoče, vendar pa ta dela, po presoji Državne revizijske komisije, kljub temu predstavljajo del predmeta javnega naročila. Kljub drugačnemu zatrjevanju izbranega ponudnika in naročnika gre namreč, upoštevaje predhodno navedeno, ugotoviti, da je naročnik izvedbo (morebitnih) dodatnih del v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in izrecno predvidel, določil pa je tudi, pod kakšnimi pogoji bo ta dela izbrani izvajalec dolžan izvesti.

Čeprav držijo navedbe izbranega ponudnika in naročnika, da cene iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov na cene na enoto, ki so jih morali ponudniki predstaviti v ponudbenem predračunu (tj. v obrazcu G/1) nimajo vpliva in da naročnik cen iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov tudi ni predvidel za potrebe morebitne analize strukture cen iz ponudbenega predračuna, Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik izrecno določil, da se bodo na podlagi cen iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov (so)oblikovale oz. določale cene za izvedbo tistih dodatno naročenih del, ki niso zajeta v enotnih cenah predračuna. V zvezi z obračunom dodatno naročenih del, ki niso zajeta v enotnih cenah predračuna je namreč naročnik v poglavju G. v dokumentu *Razpisna dokumentacija* izrecno določil, da se bodo ceniki iz obrazca G/2 »smiselno uporabljali pri določanju cen za ta nepredvidena dela« in da se »upoštevajo pri sestavljanju teh predračunov«, prav tako je naročnik v 7. členu vzorca pogodbe v poglavju E. *Vzorec pogodbe* v dokumentu

Razpisna dokumentacija izrecno določil, da se bodo »nepredvidena oz. spremenjena dela in material, ki niso navedena v ponudbi izvajalca«, »ki bi nastala zaradi spremenjenih okoliščin in v primeru povečanja obsega del, ki ga ob sklenitvi te pogodbe ni bilo mogoče predvideti« obračunavala »po vnaprej dogovorjenih cenah« in da se bo uporabljal »cenik del in cenik materiala, ki je priloga ponudbe in upošteva cen na enoto osnovne ponudbe.«. Nenazadnje v odločitvi o zahtevku za revizijo naročnik celo sam navaja, da bo moral izbrani izvajalec upravičenost cene za eventualna nepredvidena dela izkazati na podlagi (med drugim) spornih cenikov.

Ker se bodo na podlagi cen iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov torej (so)oblikovale cene tistih dodatno naročenih del, ki niso zajeta v enotnih cenah predračuna, ta dela pa predstavljajo, kot ugotovljeno, del predmeta javnega naročila, Državna revizijska komisija ugotavlja, da cene iz obrazca G/2 in pripadajočih cenikov predstavljajo cene na enoto, katerih dopolnjevanje in spreminjanje skladno s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 ni dopustno. S tem, ko je izbrani ponudnik svojo ponudbo v obravnavanem delu dopolnjeval, je naročniku šele po poteku roka za oddajo ponudb predstavil cene, na podlagi katerih se bo (so)oblikovala cena dodatnih del (prim. tudi odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-166/2018).

Upoštevač zgoraj navedeno in določbo šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ki, z izjemo popravka ali dopolnitve očitne napake (o kateri v konkretnem primeru ni mogoče govoriti), prepoveduje dopolnjevanje ponudbe v delu, ki se veže na cene brez DDV na enoto, Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik ni ravnal pravilno, ko je izbranemu ponudniku po poteku roka za oddajo ponudb omogočil dopolnitev ponudbe s predložitvijo obrazca G/2 in pripadajočih cenikov, posledično pa tudi ni ravnal v skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3, ko je ponudbo izbranega ponudnika označil kot dopustno. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi 2. alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, odločitev naročnika, kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji naročila*« z dne 12. 7. 2023, razveljavila.

V posledici navedenega Državna revizijska komisija ni presojala ostalih navedb vlagatelja o nepravilnem ravnanju naročnika pri presoji dopustnosti ponudbe izbranega ponudnika (navedb glede nedovoljenega dopolnjevanja ponudbe po šestem odstavku 89. člena ZJN-3 v delu, ki se nanaša na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, navedb glede nedovoljenega dopolnjevanja ponudbe po petem odstavku 89. člena ZJN-3 v delu, ki se nanaša na obrazec G/2 in pripadajoče cenike in navedb v delu, ki se nanaša na obrazca H/2 in H/3). Ugotovitev njihove morebitne utemeljenosti namreč ne bi v ničemer vplivala na drugačno odločitev Državne revizijske komisije oz. na položaj vlagatelja v tem postopku.

Z razveljavitvijo odločitve o oddaji naročila se postopek oddaje javnega naročila vrne v fazo pregleda in ocenjevanja ponudb. Na podlagi tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN Državna revizijska komisija naročnika, z namenom pravilne izvedbe postopka v delu, ki je bil razveljavljen, napotuje, da v nadaljevanju postopka oddaje tega javnega naročila, sprejme eno od odločitev, ki jih omogoča ZJN-3. Če se bo naročnik odločil, da bo postopek oddaje javnega naročila nadaljeval s sprejemom odločitve o oddaji naročila, mora ponovno presojo ponudb opraviti skladno z določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in ZJN-3 ter ob upoštevanju ugotovitev Državne revizijske komisije, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo in v opredelitvi do navedb naročnika zahteval povrnitev stroškov pravnega varstva. Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev

vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso (relevantni del prve povedi tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN).

Ker je Državna revizijska komisija vlagateljevemu zahtevku za revizijo ugodila, je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN ter skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem., v nadaljevanju: OT) priznala naslednje potrebne in opredeljene navedene stroške:

- strošek plačane takse za zahtevek za revizijo v višini 24.393,21 EUR,
- strošek odvetniških storitev za sestavo zahtevka za revizijo v višini 5.800 točk, (prva točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 4.245,60 EUR in
- materialne stroške v višini 68 točk (tretji odstavek 11. člena OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 49,78 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala presežka nad priznanimi stroški za odvetniško storitev za sestavo zahtevka za revizijo in materialnih stroškov, saj glede na vrednost spora za njihovo priznanje v OT ni podlage. Dalje mu ni priznala stroškov odvetniških storitev za pregled dokumentacije, saj navedene storitve ni mogoče priznati kot samostojne storitve, ki ni zajeta v drugih tarifnih številkah Odvetniške tarife (tar. št. 39). Prav tako mu ni priznala priglašanih stroškov za sestavo vloge, s katero se je opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo, ter s tem povezanih priglašanih izdatkov v pavšalnem znesku po 11. členu OT in DDV, saj ti v konkretnem primeru niso bili potrebni (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT). Navedbe vlagatelja v tej vlogi niso bile bistvene in niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve.

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju priznala stroške v višini 28.688,59 EUR, ki mu jih je naročnik dolžan povrniti v roku 15 dni od prejema tega sklepa, v primeru zamude skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev upravni spor ni dovoljen.

Predsednik senata:
Samo Červek, univ. dipl. prav.,
predsednik Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.